

บทที่ 3

ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน

จากการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงผลกระทบของความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ ซึ่งในที่นี้ใช้ตัวแปรที่เป็นแทนระบบเศรษฐกิจ ได้แก่ ระดับผลผลิตที่แท้จริง ดังนั้นเพื่อแสดงให้เห็นผลรวมของอัตราแลกเปลี่ยน ในที่นี้จึงได้ทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ 1) ภาพรวมของเศรษฐกิจประเทศไทย 2) การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งประกอบด้วย ภาพรวมการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออัตราแลกเปลี่ยน ตลอดจนมาตรการที่เกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยน

ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนในปี 2541

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย

เศรษฐกิจไทยปี 2541 หดตัวถึงร้อยละ 8 จากลดลงของการใช้จ่ายภายในประเทศ ทั้งด้านการบริโภคและการลงทุนของภาคเอกชนและรัฐบาล โดยการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของภาคเอกชนลดลงเนื่องจากการว่างงานเพิ่มสูงขึ้น ทำให้กำลังซื้อลดลง รวมทั้งความไม่แน่นอนในภาวะการจ้างงาน ทำให้ประชาชนเพิ่มความระมัดระวังในการใช้จ่าย การลงทุนภาคเอกชนลดลง เนื่องจากธุรกิจมีกำลังผลิตส่วนเกินเหลืออยู่มากไม่จำเป็นต้องลงทุนเพิ่มเติม ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับสูงตลอดครึ่งแรกของปี รวมทั้งสิ้นเชื่อไม่เพียงพอต่อความต้องการของภาคธุรกิจ ส่วนการใช้จ่ายรัฐบาลลดลง เนื่องจากการตัดงบประมาณเพื่อจำกัดการขาดดุลการคลังตามข้อตกลงกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และการลดลงของรายได้ที่จัดเก็บได้ ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจปรับตัวดีขึ้นมาก ทั้งด้านดุลบัญชีเดินสะพัดและอัตราเงินเฟ้อ โดยบัญชีเดินสะพัดเกินดุลถึง 14.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ หรือร้อยละ 12.3 ของผลิตภัณฑ์ในประเทศ อัตราเงินเฟ้อที่ขยับตัวสูงขึ้นจากผลกระทบของเงินบาทที่มีค่าลดลง ได้ปรับตัวลดลงเป็นลำดับจากสูงสุดร้อยละ 10.7 ในเดือนมิถุนายน 2541 เหลือเพียงร้อยละ 4.3 ในเดือนสุดท้ายของปี อย่างไรก็ตามเสถียรภาพเศรษฐกิจที่ปรับตัวดีขึ้นนี้ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่เศรษฐกิจหดตัวลงมาก

การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน

แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ทิศทางการเคลื่อนไหวของค่าเงินบาท

ในช่วงต้นปี 2541 ค่าเงินบาทค่อนข้างผันผวน โดยอ่อนค่าลงอย่างรวดเร็วจาก 47.25 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ. เมื่อสิ้นปี 2540 ไปสู่ระดับที่อ่อนที่สุดตั้งแต่ทางการประกาศใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวที่ 56.06 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ. ในวันที่ 12 มกราคม เป็นผลมาจากการอ่อนตัวลงของค่าเงินในภูมิภาค ประกอบกับความต้องการเงินดอลลาร์สหรัฐ. เพื่อชำระหนี้ต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์เป็นต้นมา ค่าเงินบาทเริ่มมีเสถียรภาพมากขึ้นเนื่องจากดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดที่มีแนวโน้มดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง การประกาศยกเลิกมาตรการแบ่งแยกตลาดเงินตราต่างประเทศของไทย และความเชื่อมั่นต่อแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและการเงินของไทยมีมากขึ้นเป็นลำดับ ส่งผลให้มีการไหลเข้าของเงินทุนต่างชาติ โดยเฉพาะการลงทุนในหุ้นเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์และการซื้อสินทรัพย์จากการประมูลของปรส. รวมทั้งเงินเพิ่มทุนในบริษัทที่ร่วมทุนกับต่างประเทศ ประกอบกับค่าเงินในภูมิภาค อาทิ रुपียอินโดนีเซีย และวอนเกาหลีใต้ ปรับตัวดีขึ้นในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์และพฤษภาคม ส่งผลให้ค่าเงินบาทปรับตัวแข็งขึ้นต่อเนื่องอย่างเห็นได้ชัด โดยเคลื่อนไหวอยู่ในช่วง 38.50-41.04 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ. ในช่วงเดือนเมษายนและพฤษภาคม

ในช่วงครึ่งหลังของปี 2541 เงินบาทมีค่าอ่อนลงเล็กน้อย ไปตามทิศทางเดียวกับค่าเงินเยนและประกอบกับข่าวการโจมตีค่าเงินดอลลาร์ฮ่องกง และผลต่อเสถียรภาพของค่าเงินหยวน รวมไปถึงวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในรัสเซียและประเทศในละตินอเมริกา ส่งผลให้ค่าเงินบาทอ่อนลงมาเคลื่อนไหวอยู่ที่ 40.36-43.67 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ. ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม อย่างไรก็ตาม ค่าเงินบาทได้ปรับตัวแข็งขึ้นตั้งแต่เดือนกันยายน และกลับมามีเสถียรภาพอีกครั้งในช่วงไตรมาสที่สี่ ซึ่งค่าเงินบาทได้ปรับตัวแข็งขึ้นผ่านระดับ 36 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ. เป็นครั้งแรกในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายนและค่าเฉลี่ยเงินบาท ณ สิ้นเดือนธันวาคม เท่ากับ 36.69 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ.

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน

ปัจจัยที่มีผลทำให้ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น เกิดขึ้นจากหลายสาเหตุดังนี้

2.1 วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะ เกาหลีใต้ และอินโดนีเซีย ได้คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น ประกอบกับแรงกดดันที่ทำให้เงินลดค่าเงินหยวนได้ผ่อนคลายลง และการโจมตีค่าเงินฮ่องกงของกองทุนบริหารความเสี่ยง (Hedge Funds) ไม่สำเร็จ

2.2 การประกาศใช้นโยบายการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของ มาเลเซียซึ่งกำหนดไว้ที่ 3.8 ริงกิตต่อดอลลาร์ สรอ. ทำให้นักลงทุนเกิดความไม่มั่นใจ เนื่องจากขัดกับนโยบายการเปิดเสรีทางการเงิน นักลงทุนต่างชาติจึงหันมาลงทุนเงินบาทมากขึ้นเพื่อปรับฐานะระยะสั้นของ Portfolio

2.3 มีการประกาศให้เงินช่วยเหลือจาก Miyazawa's Plan จำนวน 30 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และเงินจากความร่วมมือระหว่างสหรัฐและญี่ปุ่น ในการประชุม APEC จำนวน 10 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะให้แก่ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคที่กำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ

3. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยน

3.1 การยกเลิกมาตรการแบ่งแยกตลาดเงินตราต่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกาศให้สถาบันการเงินสามารถซื้อขายเงินตราต่างประเทศในตลาดได้ตามปกติ ตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม 2541 แต่เพื่อรักษาเสถียรภาพของตลาดต่างประเทศ และป้องกันการเก็งกำไรค่าเงินในอนาคต ได้มีการกำหนดวงเงินไว้ไม่เกิน 50 ล้านบาทต่อลูกค้าหนึ่งคน

3.2 การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ ทางเราได้ประกาศปรับปรุงระเบียบการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินเพื่อเดิมดังนี้

ก. กำหนดให้ผู้ส่งออกต้องนำเงินค่าสินค้าออกเข้ามาในประเทศทันทีที่ได้รับชำระเงินจากผู้ซื้อในประเทศ ไม่ว่าผู้ส่งออกจะมีการกำหนดเงื่อนไขเวลาชำระเงินไว้หรือไม่ การกำหนดเงื่อนไขเวลาชำระเงินเกินกว่า 120 วัน จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

ข. กำหนดให้บุคคลที่ได้รับเงินตราต่างประเทศจะต้องขายหรือฝากเงินตราต่างประเทศดังกล่าวกับธนาคารรับอนุญาต ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่นำเข้า โดยให้นับรวมวันหยุดของธนาคารด้วย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

3.3 การจำกัดการถือครองเงินตราต่างประเทศเพื่อการเก็งกำไร

ก. ธนาคารแห่งประเทศไทยจะดำเนินการตรวจสอบการขายเงินตราต่างประเทศทุกราย เพื่อป้องกันการซื้อขายเงินต่างประเทศโดยไม่มีเอกสารหลักฐาน จึงขอให้ธนาคารรับอนุญาตเข้มงวดการขายเงินตราต่างประเทศย่อย (จำนวนการขายต่ำกว่าครั้งละ 5,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า และมีใช้สินค้า)

ข. ธนาคารจะส่งเจ้าพนักงานไปสุ่มตรวจการกระทำความผิดในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศของบุคคล ณ สถานประกอบการของธนาคารรับอนุญาต

ค. ธนาคารจะวางระบบการให้คะแนนความผิดตามระดับความผิดเพื่อเสริมจากระบบการติดตามและตรวจสอบธุรกิจเงินตราต่างประเทศของธนาคารที่ได้รับอนุญาต

ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนในปี 2542

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย

เศรษฐกิจไทยโดยรวมในปี 2542 ขยายตัวในอัตราร้อยละ 4.2 เป็นการปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่องภาคการผลิตเกือบทุกสาขาได้รับแรงกระตุ้นจากการส่งออก ประกอบกับแรงเสริมจากการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศซึ่งเป็นผลจากมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายภาครัฐเป็นสำคัญ ขณะเดียวกัน การลงทุนและการบริโภคภาคเอกชนก็ปรับตัวดีขึ้น และในปีนี้อัจฉริยะที่ช่วยเสริมการฟื้นตัวที่สำคัญอีกสองประการ คือ ประการแรก ความสามารถของธุรกิจเอกชนที่จะปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ด้านธุรกิจไปสู่ตลาดที่ขยายตัวดี โดยเฉพาะการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ ประการที่สอง คือ การผลิตในหลายธุรกิจที่เคยชะงักงันในช่วงก่อนหน้าได้หันกลับมาดำเนินการอีกภายหลังจากที่มีความคืบหน้าในการปรับโครงสร้างหนี้ สำหรับการส่งออกแม้จะขยายตัวได้ดีแต่รายได้สุทธิของประเทศจากส่งออกสินค้าและบริการ หรือการเกินดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดลดลง เนื่องจาก

การนำเข้าขยายตัวในอัตราที่สูงกว่าการส่งออก โดยเฉพาะการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิตเพื่อส่งออกและเพื่อบริโภคภายในประเทศ ในส่วนด้านตลาดแรงงานนั้น แม้ว่าเศรษฐกิจโดยรวมจะปรับตัวดีขึ้น แต่แนวโน้มการจ้างงานยังปรับตัวอย่างช้าๆ อัตราการว่างงานในปี 2542 เท่ากับร้อยละ 4.2

ส่วนเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์มั่นคง แม้จะได้รับแรงกดดันจากราคาน้ำมันในตลาดโลกที่สูงขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยทั้งปีเท่ากับร้อยละ 0.3 อัตราเงินเฟ้อที่ต่ำช่วยให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ลดลงต่อเนื่อง เอื้อต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ การปรับโครงสร้างหนี้และการปรับตัวของภาคการเงินที่มีเสถียรภาพมากขึ้น เงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับมั่นคง ทำให้ทางการไทยไม่มีความจำเป็นต้องเบิกเงินกู้จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศเพิ่มเติม

การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน

แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ทิศทางการเคลื่อนไหวของค่าเงินบาท

ค่าเงินบาทมีเสถียรภาพมากขึ้นในปี 2542 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยค่าเงินบาทเฉลี่ยรายเดือน (อัตราอ้างอิง) เคลื่อนไหวอยู่ระหว่าง 36.59-39.88 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. และมีค่าเฉลี่ยตลอดทั้งปีเท่ากับ 37.84 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. นับได้ว่าค่าเงินบาทแข็งขึ้นมาก เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย 41.37 บาทต่อดอลลาร์ ในปี 2541 อย่างไรก็ตามค่าเงินบาทได้ปรับตัวอ่อนลงมากในเดือนกันยายน โดยได้ปรับตัวอ่อนสุดที่ระดับ 41.44 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. ในวันที่ 29 กันยายน 2542 จากนั้นค่าเงินบาทเริ่มกลับมามีเสถียรภาพอีกครั้งในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี ค่าเงินบาท ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2542 อยู่ในระดับ 37.18 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ.

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน

เนื่องจากในปี 2542 ยังคงมีความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ดังนั้นจึงขอแบ่งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเคลื่อนไหวเป็นแต่ละไตรมาส ดังนี้

2.1 ช่วงไตรมาสแรก ค่าเงินบาทปรับตัวอ่อนลงเล็กน้อย เนื่องจากได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอก อาทิ วิกฤตการณ์การเงินในบราซิล และกระแสข่าวเกี่ยวกับการโจมตีดอลลาร์ฮ่องกง โดยนักเก็งกำไร และความกังวลที่เงินอาจลดค่าเงินหยวน ส่วนปัจจัยภายในที่มีต่อเงินบาทได้แก่ การคาดการณ์ของตลาดเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPLs) ของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่จะเพิ่มเป็นร้อยละ 48 และในสิ้นปีธนาคารพาณิชย์อาจถูกบังคับให้เพิ่มทุนโดยทางการอีกครั้ง

2.2 ช่วงไตรมาสที่สอง เงินบาทปรับตัวดีขึ้นเนื่องจากสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือหลายแห่งได้ปรับมุมมองของธนาคารพาณิชย์บางแห่งมีเสถียรภาพมากขึ้น ส่งผลให้มีเงินทุนระยะสั้นไหลเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ทำให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยปรับตัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม การแข็งขึ้นของเงินบาทยังคงมีแรงต้านจากการซื้อดอลลาร์ สรอ. เพื่อชำระหนี้เงินกู้ก่อนปิดงวดบัญชีครึ่งปี

2.3 ช่วงไตรมาสที่สาม เงินบาทปรับตัวลงอย่างมาก เป็นผลจากปัจจัยภายนอกเป็นสำคัญ ได้แก่ เกิดความขัดแย้งระหว่างจีนและไต้หวันในเรื่องของนโยบายจีนเดียว (One-China Policy) และยังคงเกิดความกังวลที่เงินอาจลดค่าเงินหยวนเนื่องจากมีรายงานของคณะกรรมการวางแผนรัฐ เสนอว่าจีนควรใช้นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนที่ยืดหยุ่นขึ้นในปี 2000 ประกอบกับความวิตกต่อการที่ธนาคารกลางสหรัฐฯ อาจปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยเพื่อลดแรงกดดันเงินเฟ้อ อีกทั้งเหตุการณ์ความไม่สงบในติมอร์ตะวันออก ได้ส่งผลกระทบต่อค่าเงินในภูมิภาคอีกครั้ง

ส่วนปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบในทางลบต่อค่าเงินบาทในไตรมาสที่สาม คือนักลงทุนวิตกต่อการเพิ่มของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของธนาคารไทยพาณิชย์ ซึ่งอยู่ที่ระดับประมาณเกือบร้อยละ 50 ประกอบกับปัญหาสถาบันการเงิน อาทิ ธนาคารกรุงไทย และบริษัทเงินทุนภัทรชนก ได้ก่อให้เกิดความตื่นตระหนกในตลาดหลักทรัพย์ไทย จึงทำให้มีนักลงทุนต่างประเทศขายหลักทรัพย์และแปลงเป็นดอลลาร์ สรอ. นอกจากนี้ การที่มีการประกาศตัวเลขอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจในไตรมาสที่สองว่าขยายตัวร้อยละ 3.5 จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ซึ่งต่ำกว่าการคาดการณ์ของตลาดจากกระแสข่าวที่ออกมาว่าจะขยายตัวถึงร้อยละ 8.0

2.4 ช่วงไตรมาสที่สี่ ค่าเงินบาทเริ่มมีเสถียรภาพอีกครั้ง โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือเวียนไปยังสถาบันการเงินต่างๆ ให้เข้มงวดในการปล่อยสภาพคล่องเงินบาทให้กับผู้ที่

ไม่มีถิ่นฐานในประเทศ (Non-Resident) ที่ไม่มีธุรกรรมรองรับ ประกอบกับสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือได้กล่าวถึงภาคการเงินไทยว่าเริ่มมีความมั่นคง และสถาบันการเงินบางแห่งเริ่มมีผลกำไร นอกจากนี้ความวุ่นวายทางการเมืองของอินโดนีเซียเริ่มลดลงหลังจากที่ได้รัฐบาลใหม่ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยบวกต่อค่าเงินบาทและค่าเงินอื่นๆในภูมิภาค

3. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยน

3.1 การป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท ธนาคารแห่งประเทศไทยขอความร่วมมือไปยังธนาคารพาณิชย์ให้ระงับการทำธุรกรรมบางประเภทกับผู้มีถิ่นที่อยู่ภายนอกประเทศเพื่อป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท เฉพาะกรณีที่ไม่มีธุรกิจการค้าและการลงทุนรองรับ

3.2 แนวปฏิบัติตามมาตรการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับมือต่อการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาทคือ การให้สถาบันการเงิน ธนาคารเพื่อการค้า ส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และบริษัทเงินอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จำกัดการปล่อยสภาพคล่องเงินบาท หรือสร้างภาระผูกพันใดๆที่มีผลให้ต้องจ่ายเงินตราต่างประเทศในอนาคตแก่ผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ ที่ไม่มีธุรกิจการค้าและการลงทุนรองรับ ให้อยู่ในวงเงินคงค้างสูงสุดไม่เกิน 50 ล้านบาทต่อราย

ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนในปี 2543

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย

เศรษฐกิจไทยปี 2543 ยังคงอยู่ในช่วงฟื้นตัว คาดว่าจะขยายตัวระหว่างร้อยละ 4.0-4.5 ซึ่งไม่แตกต่างจากปี 2542 มากนัก โดยการขยายตัวชะลอตัวลงในช่วงครึ่งหลังของปีตามการบริโภคภาคเอกชนและการลงทุนรวม ขณะที่ภาครัฐระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้นเพราะต้องการควบคุมการก่อหนี้ภาครัฐไม่ให้สูงเกินไป อุปสงค์ภายในประเทศซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องจึงขยายตัวไม่สูง

การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน

แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ทิศทางการเคลื่อนไหวของค่าเงินบาท

ค่าเงินบาทมีแนวโน้มอ่อนลงในปี 2543 โดยในเดือนมกราคม มีค่าเฉลี่ยรายเดือน (อัตราอ้างอิง) อ่อนลงจาก 37.35 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. แต่ในเดือนพฤศจิกายนอ่อนค่าลงไปเป็น 43.37 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. แล้วในเดือนธันวาคม แข็งค่าขึ้นเป็น 43.09 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยของเงินบาททั้งปีเท่ากับ 40.16 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. โดยทิศทางการเคลื่อนไหวของค่าเงินบาทในช่วงครึ่งปีแรกค่าเงินบาทเคลื่อนไหวอย่างมีเสถียรภาพแต่มีแนวโน้มอ่อนลงเล็กน้อย เนื่องจากปัญหาการปรับโครงสร้างภาคการเงินไทย ปัญหาการเจรจาระหว่างเจ้าหน้าที่และลูกหนี้ของบริษัท TPI และในต้นเดือนมีนาคม การที่ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยปรับตัวลดลง เนื่องจาก MSCI (Morgen Stanley Capital International) ได้ปรับน้ำหนักการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไทยลง ตลอดจนการอ่อนตัวเป็นระยะของเงินสกุลสำคัญในภูมิภาค ในช่วงกลางปีธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศภาระหนี้ต่างประเทศจากการสำรวจใหม่ ทำให้ตัวเลขหนี้ต่างประเทศของไทยเพิ่มขึ้นประมาณ 20 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ซึ่งมีผลต่อความต้องการเงินตราต่างประเทศ โดยเอกชนไทยเร่งซื้อดอลลาร์ สหรัฐ. เพื่อชำระหนี้ และความเชื่อที่ว่าธนาคารแห่งประเทศไทยจะไม่เข้าแทรกแซงค่าเงินบาทจึงเป็นผลให้ค่าเงินบาทปรับตัวอ่อนลงได้อีก

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน จากปัจจัยที่เกิดขึ้นในปีนี้ ส่วนใหญ่ส่งผลทำค่าเงินบาทอ่อนลง ดังนี้

2.1 การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยสหรัฐต่อเนื่องกันถึง 6 ครั้ง นับตั้งแต่ปี 2542

2.2 การอ่อนค่าของสกุลในภูมิภาค โดยเฉพาะรูเปย์อินโดนีเซีย และ เปโซฟิลิปปินส์

2.3 ในไตรมาสที่สามค่าเงินบาทปรับตัวอ่อนลงอย่างรวดเร็วในเดือนกันยายน เมื่อธนาคารพาณิชย์ปรับลดอัตราดอกเบี้ยทั้งเงินฝากและเงินกู้ลง ทำให้เอกชนไทยแปลงหนี้ต่างประเทศเป็นหนี้สกุลเงินบาทเพื่อลดต้นทุน

2.4 MSCI ปรับเพิ่มน้ำหนักการลงทุนในสหรัฐฯ โดยลดน้ำหนักการลงทุนในญี่ปุ่น และยุโรป และตัดหลักทรัพย์ไทยออก 8 หลักทรัพย์

2.5 ความไม่แน่นอนทางการเมือง

2.6 ราคาน้ำมันที่สูงขึ้น

2.7 ค่าเงินบาทได้ปรับตัวแข็งขึ้นในเดือนธันวาคม เนื่องจากเศรษฐกิจสหรัฐฯ ชะลอลงมาก ส่งผลลบต่อค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ. ทำให้ค่าเงินบาทแข็งขึ้นระดับหนึ่ง ประกอบกับมีการแรงขายดอลลาร์สหรัฐ./บาท ของ US Fund และสถาบันการเงินในต่างประเทศ เพื่อตัดขาดทุนหลังจากที่เงินบาทมีค่าแข็งขึ้นมาก

2.8 ปัจจัยภายในที่มีทำให้ค่าเงินบาทอ่อนค่าลงยังคงมาจากความต้องการซื้อดอลลาร์สหรัฐ./บาทของภาคเอกชนในประเทศเพื่อชำระหนี้และการรอผลการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในวันที่ 6 มกราคม 2544

3. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยน

3.1 การขายหลักทรัพย์เงินตราต่างประเทศต่อให้ลูกค้านำในประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหนังสือเวียนกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่จะขายต่อหลักทรัพย์เงินตราต่างประเทศที่ออกจำหน่ายในต่างประเทศ จะขายได้เฉพาะแก่ผู้ซื้อที่เป็นผู้ลงทุนสถาบัน และชำระเป็นเงินบาทเท่านั้น โดยที่ยอดขายแต่ละรายจะต้องไม่เกิน 10 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และวงเงินขายต่อทุกรายการรวมกันไม่เกิน 50 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อปี

3.2 การอนุญาตให้บริษัทหลักทรัพย์ส่งเงินไปลงทุนซื้อหลักทรัพย์ต่างประเทศ วงเงินการลงทุนซื้อหลักทรัพย์ในต่างประเทศไม่เกิน 50 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อปี

3.3 การระงับสิทธิการทำธุรกรรมของสถาบันการเงินที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับ มาตรการป้องปรามการเก็งกำไร หากพบว่าสถาบันการเงินใดกระทำจะถูกระงับสิทธิการทำธุรกรรมในตลาดซื้อคืน รวมทั้งอาจถูกระงับสิทธิอื่นๆ ในอนาคตด้วย

3.4 การปรับปรุงแบบรายงานการซื้อขายเงินต่างประเทศ ได้ปรับปรุงแบบรายงาน ธ.ต. 3 ธ.ต. 4 และ ธ.ต. 5 เพื่อให้ตัวแทนรับอนุญาตดูแลให้ลูกค้าจัดทำรายการให้ครบถ้วน โดยระบุรายละเอียดหรือวัตถุประสงค์ของการซื้อ ขาย ฝาก ถอน เงินตราประเทศให้ตรงกับเอกสารหลักฐาน

ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนในปี 2544

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย

เศรษฐกิจไทยปี 2544 การขยายตัวประมาณร้อยละ 1.5 หรือสูงกว่านี้เล็กน้อย และอุปสงค์ภายในประเทศที่ยังคงพุงตัวอยู่ได้ โดยมีรายจ่ายภาครัฐเป็นปัจจัยกระตุ้นสำคัญ เสถียรภาพเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ อัตราเงินเฟ้อต่ำอยู่ที่ร้อยละ 1.6 ดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดยังเกินดุลแต่ต่ำกว่าปีก่อน เนื่องจากการลดลงของการส่งออกเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นผลจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก เงินทุนเคลื่อนย้ายไหลออกต่อเนื่องตามการชำระเงินคืนหนี้ต่างประเทศ แต่มีแนวโน้มลดลงจากปี 2543 ทำให้ดุลการชำระเงินเกินดุลจากที่เคยขาดดุลในปี 2543 ซึ่งมีส่วนทำให้อัตราแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพและเงินสำรองทางการสูงขึ้น ส่วนสภาพคล่องของระบบการเงินยังสูงในปีนี้มีเงินฝากมากกว่าสินเชื่อ ขณะที่สินเชื่อธนาคารพาณิชย์บวกกลับหนี้สูญและสินเชื่อที่โอนไปบริษัทบริหารสินทรัพย์ (AMCs) ทำให้ในปี 2544 ฐานะธนาคารพาณิชย์ปรับตัวดีขึ้น

การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน

แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ทิศทางการเคลื่อนไหวของค่าเงินบาท

ค่าเงินบาทเคลื่อนไหวตามค่าเงินเยนเป็นหลัก โดยค่าเงินบาทอ่อนค่าลงในช่วงครึ่งแรกของปี 2544 และปรับแข็งขึ้นต่อเนื่องในช่วงครึ่งหลังปี โดยปี 2544 ค่าเงินบาทเคลื่อนไหวอยู่ในระหว่าง 42.64-45.62 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ. โดยมีค่าเฉลี่ยทั้งปี 2544 ที่ 44.47 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ. อ่อนค่าลงร้อยละ 9.7 เทียบกับปีก่อนทั้งนี้ ค่าเงินบาทอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่องในช่วงครึ่งแรกของปี และอ่อนค่าที่สุดในไตรมาสที่ 2 จากนั้นได้ปรับแข็งขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน

เนื่องจากในปี 2544 มีความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ดังนั้นจึงขอแบ่งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเคลื่อนไหวออกเป็นช่วงดังนี้

2.1 การอ่อนค่าของเงินบาทในช่วงแรกของปี 2544 เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินอยู่ในระดับต่ำและเศรษฐกิจมีแนวโน้มชะลอตัว รวมทั้งความไม่ชัดเจนของการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นส่งผลให้เงินเยนต่อดอลลาร์ สรอ. อ่อนลงถึงร้อยละ 9.7 เทียบกับครึ่งหลังของปีก่อนซึ่งทำให้ค่าเงินบาทและค่าเงินในภูมิภาคอ่อนลง

2.2 ในช่วงครึ่งหลังของปี 2544 ค่าเงินบาทปรับแข็งตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องในไตรมาสที่ 3 และไตรมาสที่ 4 ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายในและนอกประเทศ กล่าวคือ ภาวะของเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาชะลอตัวลงกว่าที่คาดการณ์ทำให้มีการดำเนินนโยบายการเงินที่ผ่อนคลายยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้มีแรงกดดันต่อดอลลาร์ สรอ. ทำให้ค่าเงินเยนเมื่อเทียบกับดอลลาร์ สรอ. ปรับตัวแข็งขึ้น ค่าเงินบาทและค่าเงินในภูมิภาคปรับตัวแข็งขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ ความมั่นใจต่อค่าเงินบาทปรับตัวดีขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากภาระหนี้ต่างประเทศลดลง และเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับความมั่นคง รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินที่ปรับตัวสูงขึ้นในช่วงไตรมาสที่ 3

2.3 สำหรับค่าเงินภูมิภาคในครั้งแรกของปี 2544 อ่อนลงทุกประเทศตามการอ่อนตัวของค่าเงินเยนและภาวะการชะลอตัวของเศรษฐกิจในประเทศ รวมทั้งได้รับผลกระทบจากความไม่แน่นอนทางการเมือง อาทิ ฟิลิปปินส์ ในช่วงครึ่งหลังของปี 2544 ค่าเงินส่วนใหญ่ยังคงอ่อนลงตามค่าเงินเยนอย่างต่อเนื่อง

3. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยน

ไม่มีมาตรการใดเป็นพิเศษ นอกจากการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราโดยการปรับปรุงแบบรายงานประจำวันต่างๆ

ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนในปี 2545

ภาพเศรษฐกิจไทย

เศรษฐกิจไทยในปี 2545 มีการขยายตัวประมาณร้อยละ 5 ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวที่สูงกว่าการคาดการณ์ในช่วงต้นปี และเป็นการขยายตัวท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ ประกอบกับมีภาวะสงครามระหว่างสหรัฐอเมริกาและอิรัก การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยในครั้งนี้ อาศัยการใช้จ่ายภายในประเทศ โดยเฉพาะภาคเอกชนเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญที่สุด อย่างไรก็ตาม อุปสงค์ต่างประเทศซึ่งสะท้อนได้จากการส่งออกที่เร่งตัวสูง โดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี ยังช่วยทำให้เศรษฐกิจฟื้นตัว แม้การใช้จ่ายของรัฐจะลดลงแต่ภาครัฐมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจผ่านมาตรการอื่นๆ เช่น มาตรการสนับสนุนภาคอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น ในภาคการเงินสภาพคล่องระบบการเงินยังคงมีสูง เนื่องจากการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย จึงทำให้อัตราดอกเบี้ยธนาคารต่ำ ส่งผลให้เกิดการกระตุ้นการบริโภค ในส่วนเสถียรภาพเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดีตลอดทั้งปี อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยทั้งปีอยู่ในเกณฑ์ต่ำที่ร้อยละ 0.7 อัตราการว่างงานลดลงจากปีก่อนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจ้างงานนอกภาคเกษตรขยายตัวดี สำหรับเสถียรภาพต่างประเทศ ดุลบัญชีเดินสะพัดที่เกินดุลสูงอย่างต่อเนื่องทำให้ทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น ขณะที่ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศปรับลดลงตามลำดับ

การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน

แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ทิศทางการเคลื่อนไหวของค่าเงินบาท

ในปี 2545 ค่าเงินบาทเคลื่อนไหวอยู่ระหว่าง 40.38-44.21 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. โดยมีค่าเฉลี่ยทั้งปี 2545 อยู่ 43.00 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. แข็งค่าขึ้นร้อยละ 3.3 เมื่อเทียบกับปีก่อน ทั้งนี้ ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปี 2545 จนถึงช่วงกลางปี หลังจากนั้นค่าเงินบาทปรับตัวอ่อนค่าลงในช่วงหลังของปี

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทของอัตราแลกเปลี่ยน

เนื่องจากในปี 2545 มีความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ดังนั้นจึงขอแบ่งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทออกเป็นช่วงดังนี้

1. การแข็งค่าขึ้นของเงินบาทในช่วงครึ่งแรกของปีมีผลจากปัจจัยภายนอกเป็นสำคัญ กล่าวคือ ค่าเงินบาทปรับแข็งขึ้นตามค่าเงินเยนญี่ปุ่น เนื่องจากภาพการฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกายังไม่ชัดเจน และปัญหาเรื่องการแต่งตั้งบัญชี อย่างไรก็ตามปัจจัยภายในที่สนับสนุนให้เงินบาทแข็งค่าขึ้น ได้แก่ ทิศทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นของไทย ทั้งตัวเลขการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่สูงกว่าตลาดคาดการณ์ และอุปสงค์ในประเทศฟื้นตัวชัดเจนทำให้มีเงินทุนจากต่างประเทศไหลเข้า ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

2. ในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2545 ค่าเงินบาทมีแนวโน้มอ่อนค่าอย่างต่อเนื่อง โดยหลังจากที่เงินบาทแข็งค่าที่สุดในรอบปีในเดือนกรกฎาคมที่ 40.38 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ ค่าเงินบาท และได้ปรับอ่อนค่าลงอย่างรวดเร็วโดยมีสาเหตุมาจากการที่กองทุนในสหรัฐอเมริกา ได้ขายหุ้นในภูมิภาคเอเชีย เพื่อชดเชยผลการขาดทุนเนื่องจากการลงทุนในสหรัฐอเมริกา รวมทั้งความกังวลเกี่ยวกับสงครามในตะวันออกกลาง การอ่อนค่าลงของค่าเงินเยน และภาวะตลาดหุ้นของเอเชียที่เริ่มซบเซาลง รวมทั้งปัจจัยภายในจากการเร่งซื้อดอลลาร์ของนักลงทุนต่างชาติเพื่อป้องกันความเสี่ยง และการชำระหนี้ต่างประเทศของภาครัฐที่มีอย่างต่อเนื่องในช่วงครึ่งปีหลัง ทำให้ค่าเงินบาทอ่อนลงที่ระดับ 44.15 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. ในเดือนตุลาคม

3. ในช่วงสองเดือนสุดท้ายของปี 2545 ค่าเงินบาทมีเสถียรภาพมากขึ้นและมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นจากความไม่มั่นใจในเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา ในขณะที่ภาพรวมของเศรษฐกิจของไทยดีขึ้น

3. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยน

ไม่มีมาตรการใดเป็นพิเศษ นอกจากการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราโดยการปรับปรุงแบบรายงานประจำวันต่างๆ

ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนในปี 2546

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย

เศรษฐกิจไทยในปี 2546 ขยายตัวร้อยละ 6.7 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5.4 ในปีก่อนหน้า แม้ว่าในช่วงครึ่งแรกของปีความไม่แน่นอนของสถานการณ์สงครามระหว่างสหรัฐฯ กับอิรัก ความกังวลเกี่ยวกับโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ได้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของภาคเอกชนบ้าง ทำให้มีการเลื่อนการลงทุนบางส่วนออกไประยะหนึ่ง ประกอบกับรายได้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวลดลงค่อนข้างรุนแรง แต่ในช่วงไตรมาสที่ 3 เศรษฐกิจไทยก็กลับมาขยายตัวดีขึ้น ทั้งนี้แรงขับเคลื่อนของเศรษฐกิจมาจากการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนและการส่งออก อีกทั้งภาครัฐยังมีบทบาทสำคัญผ่านนโยบายทวิภาค (Dual Track Policy) ซึ่งเน้นการกระตุ้นกิจกรรมภายในประเทศของภาคเอกชน และการส่งเสริมความเข้มแข็งของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการให้สินเชื่อและความรู้ในด้านการบริหารจัดการ ควบคู่ไปกับการเพิ่มรายได้จากต่างประเทศผ่านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการค้าในภูมิภาค และการแสวงหาตลาดส่งออกใหม่

สภาพคล่องในระบบการเงินที่ยังคงมีสูง ประกอบกับการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายของ ธปท. ในเดือนมิถุนายนจากร้อยละ 1.75 ต่อปีเหลือร้อยละ 1.25 ต่อปี ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยลดลง ซึ่งภาวะดอกเบี้ยต่ำนี้มีส่วนสนับสนุนการใช้จ่ายของเอกชน และลดภาระต้นทุนการกู้ยืมของภาคธุรกิจ มีผลให้การปล่อยสินเชื่อของธนาคารเพิ่มขึ้น ในภาคอุตสาหกรรม การค้า และการส่งออก รวมทั้งสินเชื่อเพื่อการบริโภคส่วนบุคคลและที่อยู่อาศัยที่ขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เสถียรภาพเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดีตลอดทั้งปี 2546 อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.8 สูงขึ้นจากร้อยละ 0.7 ในปีก่อน เนื่องจากราคาอาหารสดและพลังงาน ส่วนอัตราการว่างงานมีเพียงร้อยละ 2.2 และหนี้สาธารณะลดลงมาต่ำกว่าร้อยละ 50 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ด้านต่างประเทศ ดุลบัญชีเดินสะพัดยังคงเกินดุลจากทั้งดุลการค้าและดุลบริการ เงิน โอน และรายได้ ส่งผลให้ทางการสามารถชำระหนี้คืนแก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF Package) ก่อนกำหนดได้เกือบ 2 ปี ระดับทุนสำรองระหว่างประเทศของไทยอยู่ในเกณฑ์มั่นคง โดย ณ สิ้นปีอยู่ที่ 42.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. หรือคิดเป็นกว่า 3 เท่าของหนี้ต่างประเทศระยะสั้น

การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน

แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ทิศทางการเคลื่อนไหวของค่าเงินบาท

ในปี 2546 ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเคลื่อนไหวอยู่ระหว่าง 39.21 – 43.15 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. และค่าเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 41.50 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. หรือแข็งค่าขึ้นร้อยละ 3.6 จากค่าเฉลี่ยของปีก่อน

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน

เนื่องจากในปี 2546 มีความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ดังนั้นจึงขอแบ่งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเคลื่อนไหวออกเป็นช่วงดังนี้

2.1 ในช่วงปีแรกของปี ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นจากปัจจัยสนับสนุนทั้งภายนอกและภายในประเทศที่สำคัญ ได้แก่ ความไม่แน่นอนเกี่ยวกับสงครามระหว่างสหรัฐกับอิรัก ขณะที่เศรษฐกิจของสหรัฐยังไม่ฟื้นตัว นอกจากนั้นภาวะเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องตามการขยายตัวของ การใช้จ่ายภาคเอกชนและการส่งออก ทำให้มีเงินทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไทยเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ค่าเงินบาทในช่วงครึ่งแรกของปีมีความผันผวนและอ่อนค่าลงเป็นบางช่วงสั้นๆจากปัจจัยภายนอก ที่สำคัญคือ ความกังวลเกี่ยวกับสงครามและการแพร่ระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) และการปรับตัวตามค่าเงินในภูมิภาค โดยเฉพาะค่าเงินเยน

2.2 สำหรับในช่วงครึ่งหลังของปี 2546 ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นอย่างชัดเจน โดยแข็งค่าสูงสุดในรอบปีในเดือนตุลาคมที่ระดับ 39.21 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การแข็งค่าเงินบาท ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานในประเทศที่ดีและความเชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจไทย การปรับตัวสูงขึ้นของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทย การปรับเพิ่มอันดับความน่าเชื่อถือของประเทศไทยจากสถาบันจัดอันดับในต่างประเทศ อีกทั้งธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกมาตรการป้องปรามการเก็ง

กำไรค่าเงินบาทในวันที่ 11 กันยายน และ 14 ตุลาคม 2546 เพื่อดูแลการเคลื่อนไหวของค่าเงินบาทไม่ให้เป็นไปในลักษณะการเก็งกำไร

3. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยน

ไม่มีมาตรการใดเป็นพิเศษ นอกจากการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราโดยการปรับปรุงแบบรายงานประจำวันต่างๆ

ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนในปี 2547

ภาพเศรษฐกิจไทย

เศรษฐกิจไทยปี 2547 ขยายตัวร้อยละ 6.1 ซึ่งยังเป็นอัตราการขยายตัวที่อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสูง แม้จะมีการชะลอตัวของอุปสงค์ภายในประเทศทั้งการอุปโภคบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน แต่อุปสงค์ต่างประเทศในปีนี้อยู่ในเกณฑ์ดี ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกสูง แรงกระตุ้นเศรษฐกิจในปีนี้มาจากการลงทุนภาคเอกชนและการส่งออก ทั้งนี้ดัชนีการลงทุนภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ 12.8 ชะลอตัวเล็กน้อยจากร้อยละ 13.6 ในปีก่อน ส่วนมูลค่าการส่งออกขยายตัวในอัตราร้อยละ 23.0 เติบโตจากปีก่อนร้อยละ 18.2 ในปีก่อน แต่ในส่วนตัวดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนชะลอเล็กน้อย เนื่องจาก ความต้องการสินค้าคงทนที่เริ่มอิ่มตัว และความเชื่อมั่นของผู้บริโภคลดลง เนื่องจาก ราคาน้ำมันสูงขึ้น ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การระบาดของไข้หวัดนกที่อยู่ในสัปดาห์

การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน

แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ทิศทางของการเคลื่อนไหวของค่าเงินบาท

ในปี 2547 ค่าเงินบาทเคลื่อนไหวอยู่ระหว่าง 38.87 - 41.70 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ. และเฉลี่ยอยู่ที่ 40.28 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. หรือแข็งขึ้นร้อยละ 3 จากค่าเฉลี่ยปีก่อนหน้า

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาส่งออกของอัตราก่อผลผลิต

ปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้ค่าเงินบาทปรับแข็งขึ้น ได้แก่ ความเชื่อมั่นต่อค่าเงินดอลลาร์ สรอ. ที่ลดลงจากการที่นักลงทุนยังกังวลเกี่ยวกับปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและดุล งบประมาณของสหรัฐ ข่าวกการปรับค่าเงินหยวน การเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไทยของนัก ลงทุนต่างชาติ การปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทยในเดือนสิงหาคม ตุลาคม และธันวาคม อย่างไรก็ตามในระหว่างปีค่าเงินบาทปรับตัวอ่อนลง เนื่องจากปัจจัยต่างๆดังนี้ การ ระบาดของโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกที่ส่งผลกระทบต่อส่งออก ปัญหาความไม่สงบ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้น และส่งผลให้บริษัทน้ำมันมีความต้องการซื้อดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้น และการปรับตัวแข็งขึ้นของค่าเงินดอลลาร์ สรอ. เป็นบางช่วง อาทิ ภายหลังการ ประกาศตัวเลขทางเศรษฐกิจของสหรัฐที่ดีเกินการคาดการณ์ของตลาด และมีการคาดการณ์ว่า ธนาคารสหรัฐจะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย

3. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับอัตราก่อผลผลิต

3.1 การปรับปรุงระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ได้แก่ 1) เพิ่มวงเงินการขออนุญาต ซื้อขาย ฝาก ถอนเงินตราต่างประเทศจากเดิมที่เกิน 10,000 ดอลลาร์ สรอ. เป็นตั้งแต่ 20,000 ดอลลาร์ สรอ.หรือเทียบเท่า 2) เปลี่ยนแปลงวงเงินที่ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าสินค้าต้องแจ้งรายการ สินค้าจากเดิมวงเงินเกิน 500,000 บาท เป็นตั้งแต่ 20,000 ดอลลาร์ สรอ.หรือเทียบเท่า

3.2 ประกาศกระทรวงการคลังและประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจเป็นบุคคลรับอนุญาตและตัวแทน โอนเงินระหว่างประเทศ ได้แก่ 1) การ ประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตได้ขยายการให้ใบอนุญาตแก่นิติบุคคลรายย่อยที่มีทุนจดทะเบียนไม่ ต่ำกว่า 1 ล้านบาทและมีผู้ถือหุ้นเป็นคนไทยทั้งหมด 2) การประกอบธุรกิจตัวแทน โอนเงินระหว่าง ประเทศให้ประกอบธุรกิจได้เฉพาะการรับ โอนเงินตราต่างประเทศจากบุคคลในต่างประเทศเพื่อ จ่ายเงินบาทให้ผู้รับในประเทศ และการ โอนเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศตามคำขอของ บุคคลในประเทศเพื่อจ่ายให้ผู้รับในประเทศ

ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนในปี 2548

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย

เศรษฐกิจไทยคงจะเผชิญกับการชะลอตัวครั้งรุนแรงที่สุดในรอบ 4 ปี โดยได้มีการขยายตัวร้อยละ 3.8- 4.8 ทั้งนี้ต่ำกว่าการคาดการณ์ประมาณไว้เมื่อต้นปี ทั้งนี้เนื่องจากมีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลทำให้เศรษฐกิจไทยผันผวนได้แก่

1. เศรษฐกิจโลกชะลอตัว เนื่องจากโดยการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและการขาดดุลการค้าของเศรษฐกิจสหรัฐ และการที่ราคาน้ำมันเพิ่มสูงขึ้นและการระงับการชดเชยราคาน้ำมัน เป็นผลให้เกิดการชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ยุโรปและญี่ปุ่นซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเอเชีย เพราะสามตลาดนี้เป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของเอเชีย

2. ราคาน้ำมันดิบที่สูงขึ้นมาก โดยเฉพาะภายหลังที่เฮอรัริเคนแคทรินาได้สร้างความเสียหายแก่แท่นขุดเจาะน้ำมันในอ่าวเม็กซิโก โรงกลั่น และท่าเรือที่กระทบต่อการขนถ่ายน้ำมัน

3. การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยในครึ่งปีหลัง จะทำให้แรงกระตุ้นของการใช้จ่าย และการลงทุนลดลง

4. น้ำแล้ง สถานการณ์ความแห้งแล้ง ส่งผลต่อการผลิตข้าว มันสำปะหลัง และอ้อย นอกจากกระทบต่ออุตสาหกรรมบริเวณ Eastern Seaboard

ในด้านเสถียรภาพมีการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดที่เพิ่มสูงขึ้นในปีนี้ เนื่องมาจากการขยายตัวของการนำเข้าตามกิจกรรมการลงทุนต่าง ๆ ซึ่งทำให้เห็นได้ว่าการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดจะยังคงเป็นประเด็นปัญหาทางเสถียรภาพ ที่จะมีอิทธิพลต่อการดำเนินนโยบายการเงินและนโยบายการค้าในปีี้ โดยจากการขาดดุลดังกล่าวจะทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ยังคงจะต้องทยอยปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย เพื่อที่จะให้อัตราดอกเบี้ยของไทยขึ้นไปอยู่เหนือระดับอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยในประเทศ รวมทั้งใกล้เคียงกับระดับอัตราดอกเบี้ยในต่างประเทศ ในขณะที่ด้านการคลังนั้น รัฐบาลควรที่จะต้องทบทวนการใช้จ่ายในโครงการขนาดใหญ่ต่าง ๆ หากโครงการเหล่านั้นส่งผลกระทบต่อนำเข้าและการขาดดุลการค้าของประเทศ รวมทั้งรัฐบาลควรที่จะต้องรักษาวินัยทางการคลัง โดย

พยายามที่จะรักษางบประมาณสมดุล เพราะการขาดดุลงบประมาณจะยิ่งทำให้ปัญหาดุลบัญชีเดินสะพัดเลวร้ายลงไปอีก และจะกลายเป็นภาวะการขาดดุลคู่ (Twin Deficits) เหมือนกับที่สหรัฐฯ กำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ ซึ่งอาจจะกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน จนมีผลต่อภาวะการลงทุนในตลาดทุน ตลอดจนกดดันค่าเงินบาทได้

การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน

แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ทิศทางการเคลื่อนไหวของค่าเงินบาท การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนค่อนข้างผันผวน

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน

เนื่องจากในปีนี้อัตราแลกเปลี่ยนผันผวน ดังนั้นจึงได้แบ่งผลกระทบออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่ส่งผลทำให้อัตราแลกเปลี่ยนอ่อนค่าลง ได้แก่ 1) ความผันผวนของราคาน้ำมัน เป็นทำให้เกิดการขาดดุลการค้า 2) ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3) ความเชื่อมั่นในเงินดอลลาร์เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการประกาศตัวเลขทางเศรษฐกิจสหรัฐเพิ่มสูงขึ้นกว่าที่คาดการณ์ไว้ ในช่วงไตรมาสที่ 3 ประกอบกับธนาคารกลางสหรัฐมีการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Fed Funds Rate)

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลทำให้อัตราแลกเปลี่ยนแข็งค่าขึ้น ได้แก่ 1) การปรับตัวแข็งค่าขึ้นตามค่าเงินในภูมิภาค หลังจากจีนประกาศปรับระบบอัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ 31 กรกฎาคม ที่ผ่านมา 3) การปรับตัวดีขึ้นของดุลบัญชีเดินสะพัดในช่วงปลายปี 4) การปรับตัวขึ้นของอัตราดอกเบี้ย

3. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยน

ธนาคารแห่งประเทศไทยยังไม่ได้ประกาศ

ตารางที่ 3 ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน ปี 2541-2548

ปี	ภาพรวมเศรษฐกิจ	อัตราแลกเปลี่ยน		
		ทิศทาง	ปัจจัย	มาตรการที่เกี่ยวข้อง
2541	หดตัวถึงร้อยละ 8 จากลดลงของการใช้จ่ายในประเทศ ทั้งด้านการบริโภคและการลงทุนของภาคเอกชนและรัฐบาล , การว่างงานเพิ่มสูงขึ้น อัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับสูง	ค่าเงินบาทอ่อนค่าลง ก่อนช่วงผันผวน	ค่าเงินบาทอ่อนค่าลง แต่ยังคงมีปัจจัยให้ค่าเงินแข็งค่าขึ้น ได้แก่ วิกฤตการณ์ทางการเงิน ได้แก่ วิกฤตการณ์การเงินเริ่มคลี่คลาย, ความไม่มั่นใจในเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซีย ทำให้นักลงทุนหันมาลงทุนในประเทศไทย, การได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ	1. การจำกัดการถือครองเงินตราต่างประเทศเพื่อการเก็งกำไร 2. การยกเลิกมาตรการแบ่งแยกตลาดเงินประเทศ 3. การแก้ไขปัญหาขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ
2542	เศรษฐกิจไทย ขยายตัวดีขึ้นประกอบกับแรงเสริมจากการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศซึ่งเป็นผลจากมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายภาครัฐเป็นสำคัญ สำหรับการส่งออกแม้จะขยายตัวได้ดี	ค่าเงินบาทมีเสถียรภาพมากขึ้น	ปัจจัยที่ทำให้ค่าเงินอ่อน ปัจจัยภายนอก อาทิ วิกฤตการณ์การเงินในบราซิล และการโจมตีคอลลาร์ฮ่องกง ส่วนปัจจัยภายใน ได้แก่ การคาดการณ์ในเรื่องของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เพิ่มขึ้น ปัจจัยที่ทำให้ค่าเงินแข็งค่า อาทิ สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือหลายแห่งได้ปรับมุมมองของธนาคารพาณิชย์บางแห่งมีเสถียรภาพมากขึ้น และการประกาศตัวเลขทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นกว่าที่คาดการณ์ไว้ , ธนาคารแห่งประเทศไทยเข้มงวดในการปล่อยสภาพคล่องเงินบาทให้กับผู้ที่ไม่มียุทธศาสตร์ในประเทศ ที่ไม่มีธุรกรรมรองรับ	นโยบายการป้องกันปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท

ตารางที่ 3 (ต่อ) ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน ปี 2541-2548

ปี	ภาพรวมเศรษฐกิจ	อัตราแลกเปลี่ยน		
		ทิศทาง	ปัจจัย	มาตรการที่เกี่ยวข้อง
2543	เศรษฐกิจไทยปี 2543 ยังคงอยู่ในช่วงฟื้นตัว คาดว่าจะขยายตัวระหว่างร้อยละ 4.0-4.5 ซึ่งไม่แตกต่างจากปีก่อนมากนัก โดยการขยายตัวชะลอตัวลงในช่วงครึ่งหลังของปี ตามการบริโภคภาคเอกชนและการลงทุนรวม ขณะที่ภาครัฐระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้นเพราะต้องการควบคุมการก่อหนี้ภาครัฐไม่ให้สูงเกินไป อุปสงค์ภายในประเทศซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องจึงขยายตัวไม่สูง	ค่าเงินบาทมีแนวโน้มอ่อนลง	ปัจจัยทำค่าเงินบาทอ่อนลง อาทิ การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยสหรัฐต่อเนื่องกัน, การอ่อนค่าของสกุลในภูมิภาค โดยเฉพาะรูเปียอินโดนีเซีย และ เปโซฟิลิปปินส์, ปัจจัยลบจากความไม่แน่นอนทางการเมือง, ราคาน้ำมันที่สูงขึ้น	1. การขายหลักทรัพย์เงินตราต่างประเทศต่อให้ลูกค้าในประเทศ 2. การอนุญาตให้บริษัทหลักทรัพย์ส่งเงินไปลงทุนซื้อหลักทรัพย์ต่างประเทศ 3. การระงับสิทธิการทำธุรกรรมของสถาบันการเงินที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรการป้องปรามการเก็งกำไรอนาคตด้วย 4. การปรับปรุงแบบรายงานการซื้อขายเงินต่างประเทศ

ตารางที่ 3 (ต่อ) ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน ปี 2541-2548

ปี	ภาพรวมเศรษฐกิจ	อัตราแลกเปลี่ยน		
		ทิศทาง	ปัจจัย	มาตรการที่เกี่ยวข้อง
2544	-การขยายตัวประมาณร้อยละ 1.5 หรือสูงกว่านี้เล็กน้อย มีรายจ่ายภาครัฐเป็นปัจจัยกระตุ้นสำคัญ -เสถียรภาพเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดี ดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดยังเกินดุลแต่ต่ำกว่าปีก่อน เนื่องจากการลดลงของการส่งออกเป็นสำคัญ และในส่วนของสภาพคล่องของระบบการเงินยังสูงในปีนี้มีเงินฝากมากกว่าสินเชื่อ	ค่าเงินบาทเคลื่อนไหวตามค่าเงินเยนเป็นหลัก	<u>ปัจจัยที่ทำให้อ่อนค่า</u> อาทิ เศรษฐกิจมีแนวโน้มชะลอตัว รวมทั้งความไม่ชัดเจนของการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น ผลกระทบจากความไม่แน่นอนทางการเมืองประเทศเพื่อนบ้าน <u>ปัจจัยที่ทำให้แข็งค่า</u> อาทิ ภาวะของเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาชะลอตัวลงกว่าที่คาดการณ์, ความมั่นใจต่อค่าเงินบาทปรับตัวดีขึ้นเนื่องจากหนี้ภาระหนี้ต่างประเทศลดลง และเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับความมั่นคง	ไม่มีมาตรการใดเป็นพิเศษ นอกจากการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา โดยการปรับปรุงแบบรายงานประจำวันต่างๆ
2545	เศรษฐกิจมีการขยายตัวประมาณ 5% แต่เป็นการขยายตัวท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ และมีภาวะสงครามระหว่างสหรัฐฯและอิรัก การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยในครั้งนี้อาศัยการใช้จ่ายภายในประเทศ โดยเฉพาะภาคเอกชนเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญ	โดยเฉลี่ยค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น เทียบปีก่อนหน้า	<u>ปัจจัยที่ทำให้อ่อนค่า</u> การที่กองทุนในสหรัฐอเมริกา ได้ขายหุ้นในภูมิภาคเอเชีย <u>ปัจจัยที่ทำให้แข็งค่า</u> เนื่องจากภาพการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกายังไม่ชัดเจน, ทิศทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นของไทย	ไม่มีมาตรการใดเป็นพิเศษ นอกจากปรับปรุงแบบรายงานประจำวันต่างๆ

ตารางที่ 3 (ต่อ) ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน ปี 2541-2548

ปี	ภาพรวมเศรษฐกิจ	อัตราแลกเปลี่ยน		
		ทิศทาง	ปัจจัย	มาตรการที่เกี่ยวข้อง
2546	เศรษฐกิจไทยในปีนี้ขยายตัวร้อยละ 6.7 แม้ว่าในช่วงครึ่งแรกของปีความไม่แน่นอนของสถานการณ์สงครามระหว่างสหรัฐฯ กับอิรัก ความกังวลเรื่องโรคร้าย (SARS) ปัจจัยสำคัญมาจากการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของภาคเอกชนและการส่งออก และภาครัฐมีบทบาทสำคัญผ่านนโยบายทวิภาค (Dual Track Policy) - สภาพคล่องในระบบการเงินที่ยังคงมีสูง เสถียรภาพเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดี และหนี้สาธารณะลดลง, ทว่าการสามารถชำระหนี้คืนแก่กองทุน IMF ก่อนกำหนดได้เกือบ 2 ปี ระดับทุนสำรองระหว่างประเทศของไทยอยู่ในเกณฑ์มั่นคง	ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง	ปัจจัยที่ทำให้อ่อนค่า อาทิ การกังวลเกี่ยวกับสงครามและการแพร่ระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) และการปรับตัวตามค่าเงินในภูมิภาค โดยเฉพาะค่าเงินเยน ปัจจัยที่ทำให้แข็งค่า เศรษฐกิจของสหรัฐฯ ยังไม่ฟื้นตัว นอกจากนั้นภาวะเศรษฐกิจที่ดีต่อเนื่องตามการขยายตัวของการใช้จ่ายภาคเอกชนและการส่งออก ทำให้มีเงินทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไทย เป็นจำนวนมาก ปัจจัยพื้นฐานในประเทศที่ดีและความเชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจไทย การปรับตัวสูงขึ้นของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทย, การปรับเพิ่มอันดับความน่าเชื่อถือของประเทศไทย จากสถาบันจัดอันดับในต่างประเทศ, ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกมาตรการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท	ไม่มีมาตรการใดเป็นพิเศษ นอกจากการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา โดยการปรับปรุงแบบรายงานประจำวันต่างๆ

ตารางที่ 3 (ต่อ) ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน ปี 2541-2548

ปี	ภาพรวมเศรษฐกิจ	อัตราแลกเปลี่ยน		
		ทิศทาง	ปัจจัย	มาตรการที่เกี่ยวข้อง
2547	เศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ 6.1 ซึ่งยังเป็นอัตราการขยายตัวที่อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสูงต่อเนื่องจากปีก่อน ทั้งนี้แม้จะมีการชะลอตัวของอุปสงค์ภายในประเทศทั้งการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน แต่อุปสงค์ต่างประเทศในปีนี้อยู่ในเกณฑ์ดี ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกสูงแรงกระตุ้นเศรษฐกิจในปีนี้นำมาจากการลงทุนภาคเอกชนและการส่งออก แต่ในส่วนดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนชะลอเล็กน้อย เนื่องจากความต้องการสินค้าคงทนที่เริ่มอึมครึม และความเชื่อมั่นของผู้บริโภคลดลง เนื่องจากราคาน้ำมันสูงขึ้น ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การระบาดของไข้หวัดนก	ค่าเงินบาท แข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง	ปัจจัยที่ทำให้อ่อนค่าของโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออก ปัญหาความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้น ปัจจัยที่ทำให้แข็งค่า อาทิ ความเชื่อมั่นต่อค่าเงินดอลลาร์ สรอ. ที่ลดลงจากการที่นักลงทุนยังกังวลเกี่ยวกับปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลงบประมาณของสหรัฐ ค่าการปรับค่าเงินหยวน การเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไทยของนักลงทุนต่างชาติ การปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบายของ ธปท.	มาตรการปรับปรุงระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

ตารางที่ 3 (ต่อ) ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน ปี 2541-2548

ปี	ภาพรวมเศรษฐกิจ	อัตราแลกเปลี่ยน		
		ทิศทาง	ปัจจัย	มาตรการที่เกี่ยวข้อง
2548	เศรษฐกิจไทยคงจะเผชิญกับการชะลอตัวครั้งรุนแรงที่สุดในรอบ 4 ปี โดยได้มีการขยายตัวร้อยละ 3.8- 4.8 ซึ่งต่ำกว่าการคาดการณ์ประมาณไว้เมื่อต้นปี ทั้งนี้ปัจจัยหลายประการที่ส่งผลทำให้เศรษฐกิจไทยผันผวนได้แก่ เศรษฐกิจโลกชะลอตัว, ราคาน้ำมันดิบที่สูงขึ้นมาก, การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยในครึ่งปีหลังจะทำให้แรงกระตุ้นของการใช้จ่าย และการลงทุนลดลง, น้ำแข็งสถานการณ์ความแห้งแล้ง	การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนค่อนข้างผันผวน	ปัจจัยทำให้อ่อนค่า อาทิ ความผันผวนของราคาน้ำมัน ทำให้เกิดการขาดดุลการค้า, ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้, ความเชื่อมั่นในเงินดอลลาร์เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการประกาศตัวเลขทางเศรษฐกิจสหรัฐเพิ่มสูงขึ้นกว่าที่คาดการณ์ไว้ในช่วงไตรมาสที่ 3	ธนาคารแห่งประเทศไทยยังไม่ได้ประกาศ
	- ในด้านเสถียรภาพมีการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดที่เพิ่มสูงขึ้นในปีนี เนื่องจาก การขยายตัวของ การนำเข้า ตามกิจกรรมการลงทุนต่าง ๆ		ปัจจัยทำให้แข็งค่า อาทิ การปรับตัวแข็งค่าขึ้นตามค่าเงินในภูมิภาค หลังจากเงินประกาศปรับระบบอัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ 31 กรกฎาคมที่ผ่านมา, การปรับตัวดีขึ้นของดุลบัญชีเดินสะพัดในช่วงปลายปี, การปรับตัวขึ้นของอัตราดอกเบี้ย	ธนาคารกลางสหรัฐมีการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภาพรวมของเศรษฐกิจไทย และการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งกล่าวถึงทิศทางของการเคลื่อนไหว ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ตลอดจนมาตรการที่เกี่ยวข้องแล้วนั้น พบว่า ภาคต่างประเทศเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจไทยในช่วงเวลาที่ศึกษา ดังนั้นจึงทำให้อัตราแลกเปลี่ยนเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยเช่นกัน และจากมีการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนจากอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ เป็นอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวภายใต้การจัดการพบว่า ปัจจัยต่างๆที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจจะส่งผลกระทบต่อ การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนทั้งในส่วนที่ทำให้อัตราแลกเปลี่ยนแข็งค่าขึ้น และทำให้อัตราแลกเปลี่ยนอ่อนค่าลง และจะเห็นได้ชัดเจนว่ามาตรการที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม และแทรกแซงกลไกตลาดของอัตราแลกเปลี่ยนค่อยๆอ่อนคลายลง ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ว่าความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นอาจจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทยได้ปล่อยให้อัตราแลกเปลี่ยนเคลื่อนไหวตามกลไกของตลาด อีกทั้งการออกมาตรการในการควบคุมดูแลอัตราแลกเปลี่ยนน้อยลง

